

Vlaams
Parlement

stuk **164** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 10 november 2014 (2014-2015)

Gedachtewisseling

over het Jaarrapport 2013
van de Inspectie Werk en Sociale Economie

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door de heer Jan Hofkens
en mevrouw Yasmine Kherbache

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Axel Ronse.

Vaste leden:

de heren Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, mevrouw Grete Remen,
de heer Axel Ronse, mevrouw Sabine Vermeulen;
de heer Robrecht Bothuyne, de dames Sonja Claes, Martine Fournier, de heer Peter Van Rompuy;
de heer Willem-Frederik Schiltz, mevrouw Emmily Talpe;
mevrouw Yasmine Kherbache, de heer Bart Van Malderen;
de heer Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Hofkens, mevrouw Lieve Maes, de heer Lorin Parys, mevrouw Miranda Van Eetvelde,
de heren Paul Van Miert, Peter Wouters;
mevrouw An Christiaens, de heer Jenne De Potter, mevrouw Kathleen Helsen,
de heer Koen Van den Heuvel;
de heer Lionel Bajart, mevrouw Martine Taelman;
de heer Rob Beenders, mevrouw Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting.....	4
1.1. Generieke informatie en overzicht	4
1.2. Acties per maatregel.....	4
1.3. Uitdagingen en perspectieven	7
2. Bespreking	8
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	8
2.2. Antwoorden.....	10
2.3. Replieken	13
Gebruikte afkortingen	15

Bijlage: zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid hield op 23 oktober 2014 een gedachtewisseling met de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, en de heer Marc Willems, afdelingshoofd Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie, over het Jaarrapport 2013 Inspectie.

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzetting

De heer *Marc Willems*, afdelingshoofd Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale Economie, wijst erop dat zijn afdeling in 2013, de periode waarover het jaarrapport handelt, nog Inspectie Werk en Sociale Economie heette. De huidige naam is afdeling Toezicht en Handhaving.

1.1. Generieke informatie en overzicht

Startend met de algemene informatie zegt de heer Willems dat het objectief van 2013 2068 controles was en er 2146 uitgevoerd zijn. Het objectief was een realistische schatting op basis van de beschikbare mensen en middelen, maar door hard werken is de inspectie erin geslaagd beter te doen. Op interne en externe vraag bevat de algemene overzichtstabel ook een nieuwe kolom 'klachten'. Daarnaast is er een nieuwe kolom 'preventief optreden' omdat de minister en de Vlaamse Regering aandringen op preventie waar mogelijk.

De spreker benadrukt dat de inspectie enkel kan optreden binnen haar bevoegdheden. Zij moet het goede voorbeeld geven en de norm niet laten vervagen. De inspectie kan een pro justitia, een pv van inlichting of een pv van vaststellingen uitschrijven of een waarschuwing geven. In totaal gebeurde dat 456 maal. Daarnaast zijn nog administratieve sancties mogelijk, zoals voorstellen tot terugvorderingen van bedragen en van intrekking van erkenning. Soms worden die administratieve sancties als zwaarder ervaren dan een pv. Voor detailcijfers verwijst de spreker naar het jaarverslag.

1.2. Acties per maatregel

De heer Willems overloopt vervolgens de belangrijkste beschouwingen per maatregel en begint met de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Tewerkstelling van buitenlandse werknemers (migratie)

Ondanks gewijzigde omstandigheden zoals het niet langer verplicht zijn van de arbeidskaart voor werknemers uit nieuwe lidstaten, blijft de controle op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers een belangrijk onderdeel van het werk. Bij de 788 controles in 2013 is er in 152 gevallen een pv of een waarschuwing gegeven. Ondanks de wijzigingen bleef het percentage de voorbije jaren min of meer gelijk.

De voorbije drie jaar werden 31.548 werknemers en 5724 werkgevers geïnspecteerd. De voornaamste sectoren zijn en blijven de horeca, de bouw en de detailhandel. De top vijf van de nationaliteiten die werden gecontroleerd op het terrein zijn Roemenen, Bulgaren, Polen, Turken en Marokkanen.

Het aantal pro justitia's daalde tussen 2011 en 2013 van 15 naar 12 percent. De verklaring kan worden gezocht in de daling van het aantal dossiers inzake de regularisatieregeling, waar doorgaans meer vaststellingen in gebeurden.

Private arbeidsbemiddeling

De administratie besteedt, mede op vraag van de Vlaamse Regering, nog steeds veel tijd aan de controle van de private arbeidsbemiddeling. Het aantal dossiers blijft zelfs stijgen. In 2013 waren er 262 controles, waarvoor een honderdtal pv's uitgereikt zijn. Dat houdt vaak in dat de inspectie, die zelf niet altijd kan optreden, andere diensten vraagt om de vaststellingen verder op te volgen.

De meeste pv's en controles betreffen uitzendbureaus, waaronder ook buitenlandse, niet omdat de inspectie die viseert, maar omdat er klachten over komen of omdat er bij andere controles bepaalde vermoedens rijzen. De voornaamste inbreuken vastgesteld bij de courante acties zijn dat het uitzendbureau niet beschikt over een regelmatige of voorafgaande erkenning. Minder erge inbreuken zijn het niet-uithangen van de tekst met de rechten van de uitzendkrachten en het niet-vermelden van het erkenningsnummer, voor de sector een soort label. In dergelijke gevallen volstaat vaak een pv van waarschuwing, waarbij het bureau aangemaand wordt het euvel snel te verhelpen. Een andere inbreuk is het niet-voldoen aan de sociale en fiscale wettelijke verplichtingen en inbreuken op de tewerkstelling van vreemde werknemers.

De afdeling kan niet in alle zaken zelf optreden maar meldt grote overtredingen wel aan de bevoegde diensten. Ook de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten van de SERV is geïnteresseerd in de vaststellingen van de inspectie omdat zij daarmee rekening kan houden in haar adviezen.

Antidiscriminatie en diversiteitsplannen

De inspectie hield 28 reguliere controles, controleerde drie klachten en drie meldingen tegen discriminatie, met vier waarschuwingen en één pv van inlichtingen tot gevolg.

Het aantal inspecties van diversiteitsplannen bedroeg 34. Deze controles zijn eerder van administratieve aard, zoals de controle van de subsidiebesteding. Door toedoen van de inspectie werd 59.860 van de 814.023 euro aan toegekende subsidies ingetrokken. De redenen van inkorting worden in het verslag vermeld.

Taaldecreet

Tijdens de controles kijkt de inspectie ook steeds na of de bepalingen van het Taaldecreet nageleefd worden. Bij een klacht of een vraag worden specifieke inspecties uitgevoerd. In 2013 waren er twintig dergelijke specifieke inspecties. Er werden zeventien inbreuken vastgesteld, dat is vergelijkbaar met de vorige jaren.

Tewerkstellingsmaatregelen

Voorts controleert de dienst ook de tewerkstellingsmaatregelen, waaronder die van de gesubsidieerde contractuelen bij ongeveer 760 plaatselijke besturen. Om de werklast en de inzet van middelen te spreiden, worden die besturen om de twee jaar financieel en inhoudelijk gecontroleerd. Daarom wordt bij het getal 354 vermeld dat het over twee werkingsjaren gaat. De meeste inbreuken zijn administratief van aard. De inspectie stelt nogal wat financiële correcties voor aan de verantwoordelijke dienst, die de gelden terugvordert of in mindering brengt bij een volgende subsidieronde.

Voorts zijn er de controles op de werkervaringsprojecten, waarbij vaak de zogenaamde sui-generisvoorwaarde (het creëren van een afdeling binnen de organisatie die aan een aantal voorwaarden moet voldoen, met onder meer een afzonderlijke financiële registratie van het project) niet wordt gerespecteerd. Omdat er zoveel verschillende instanties met de werkervaringsprojecten gemoeid zijn, zijn transparantie en overzicht noodzakelijk. Het gaat niet altijd om zware fouten, maar vaak om administratieve onnauwkeurigheden.

Bij de controles op het derde arbeidscircuit was de vaakst voorkomende inbreuk dat de Dimona-aangifte aan de RSZ niet gebeurd was. Bij federale inspecties is dat een zware inbreuk, de Vlaamse inspectie houdt het meestal bij een waarschuwing en vraagt de dienst zich zo snel mogelijk in orde te stellen. De Vlaamse overheid is immers werkgever van de personen tewerkgesteld in het derde arbeidscircuit. Er is dus geen sprake van ontduiking van sociale-zekerheidsbijdragen. Het niet melden aan Dimona betreft louter een administratieve aangelegenheid.

Activering, competentie en loopbaan

Bij de controles op de maatregelen inzake activering, competentie en loopbaan stelde de inspectie vast dat een aantal non-profitorganisaties buiten het toepassingsgebied van de tewerkstellingspremies voor 50+ viel. Van de 26 inbreuken leidden er 24 tot financiële correcties.

Sociale economie

Ook in de sector van de sociale economie (lokale diensteneconomie en invoegbedrijven) houdt de inspectie geregeld controles. Hun aantal is de laatste vijf jaar constant gebleven. De inspectie komt daarmee tegemoet aan de vraag om ook deze sector te bewaken, gelet op het grote aantal promotoren en de subsidiestromen. De gedetailleerde gegevens zijn opgenomen in het jaarverslag.

Europees Sociaal Fonds

De heer Willems raadt de parlementsleden de lezing aan van de bevindingen en de aanbevelingen over het Europees Sociaal Fonds, gelet op de financiële impact ervan in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie. De inspectie is in deze mede-auditor, eigenlijk een soort onderaannemer, van de Auditautoriteit, een onderdeel van de Inspectie van Financiën. Die bepaalt de steekproef van de te auditeren dossiers, voornamelijk opleidingsprojecten. De Auditautoriteit controleert zelf de institutionele organen. Ten gevolge van de steekproefcontroles van de inspectie is een aanzienlijk bedrag terugvorderbaar, wat ook repercussies heeft op de bedragen die de Vlaamse overheid cofinanciert. Het ESF vraagt ook om de zogenaamde materialiteitswaarde te bepalen. (De uitgevoerde audits kunnen resulteren in kortingen op de te aanvaarden netto subsidiabele kost zoals ingediend door de promotor en aanvaard door de beheersautoriteit, in casu het ESF-agentschap. Deze kortingen resulteren in een foutenmarge, met name de procentuele marge aan verschil die nog bestaat na de interne controle door de beheersautoriteit. De foutenmarge is bijgevolg het verschil tussen de door het ESF-agentschap aanvaarde netto subsidiabele kost en de door de auditor aanvaarde netto subsidiabele kost waarop de ESF-subsidie en de Vlaamse cofinancieringssubsidie worden berekend.)

Preventief optreden

Bij de inspectie krijgt ook preventie aandacht. De inspecteur geeft daartoe tips en informatie aan het gecontroleerde orgaan. Duidelijke inbreuken worden uiteraard wel geverbaliseerd. Als de tips niet worden gevolgd, kan de inspectie in een latere fase wel optreden.

In 2012 richtte de inspectie zijn preventief optreden specifiek op discriminatie. In 2013 bezocht de dienst, op vraag van de Vlaamse ministers van Werk Muyters en van Welzijn Vandeuren, en in afstemming met de Zorginspectie, een tachtigtal zorginstellingen. Tijdens die inspectieronde ging ook speciale aandacht naar de bemiddelingsbureaus en de buitenlandse werknemers, omdat die onder de aandacht kwamen in pers en parlement. De vaststellingen zijn in het jaarverslag opgenomen. De bevindingen zijn ook neergeschreven in een nota, waarop maatregelen kunnen worden gebaseerd.

Diepte-onderzoeken

Meer en meer vindt de inspectie het nodig bepaalde aspecten diepgaander en transversaal te onderzoeken. Ze heeft daarvoor een aantal criteria, onder andere de financiële impact. Dat vergt een grondige voorbereiding, uiteraard met respect voor de rechten en plichten van de promotoren van projecten. Dat type onderzoek vergt ook meer tijd en mankracht, bijvoorbeeld voor een gelijktijdige controle van alle vestigingen van een organisatie. Het gaat niet alleen om administratieve en financiële controles, maar ook van de tewerkstelling. De heer Willems benadrukt wel dat ook andere onderzoeken grondig gebeuren, alleen de aanpak is anders.

Kwaliteit en organisatiebeheer

De inspectie wil een sterk onderdeel zijn van de beleidscyclus en zet daartoe in op kwaliteit en organisatiebeheer.

1.3. Uitdagingen en perspectieven

Tot slot zijn er de uitdagingen, vooreerst van het Vlaamse regeerakkoord. Daarin is onder meer het positief injunctierecht opgenomen. Voor de spreker zou het beter ruimer worden bekeken: het hele vervolgingsbeleid, waarin de gewesten nu ook een stem hebben.

Het regeerakkoord benadrukt daarnaast de ex-postcontroles, maar legt ook preventief optreden op.

Een andere wijziging, onder Europese impuls, is de 'single permit', één vergunning voor werk en verblijf.

Voorts zet het regeerakkoord in op bestrijding van discriminatie op de arbeidsmarkt en bij de bemiddeling, op de sociale economie (het zogenaamde Maatwerkdecreet en een nieuw decreet Lokale Diensteneconomie), op meer en betere samenwerking tussen de toezicht- en handhavingsdiensten.

Tot slot is er het kerntakenplan dat tegen januari 2015 klaar moet zijn en een belangrijke schakel is in de beleidscyclus.

Naast het regeerakkoord is ook de uitvoering van de zesde staatshervorming een uitdaging. De staatshervorming heeft ook een impact op de organisatie van het beleidsdomein, zoals in de presentatie wordt weergegeven.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Martine Taelman* informeert waarom de inspectie zoveel aandacht besteedt aan de private arbeidsmarktbemiddeling. Voorts vraagt ze waarom het aantal inbreuken gevoelig daalt terwijl het aantal controles is toegenomen. Is dat het gevolg van de zelfcontrole van de sector? Heeft dat gevolgen voor de organisatie van de controles in de toekomst? Zal er nog meer aandacht gaan naar gebruikers van uitzendbureaus zonder de nodige erkenning want daar werden de meeste inbreuken op vastgesteld? Sinds vorig jaar is er de intentieverklaring voor samenwerking met Nederland inzake arbeidsbemiddeling. Voor welke dossiers wordt er samengewerkt en hoe verloopt de samenwerking?

De bevindingen inzake de sociale economie op pagina 53 van het rapport baren de spreker zorgen, met name het significant aantal inbreuken tegen de verplichting om elk project van lokale diensteneconomie onder te brengen in een sui-generisafdeling. Ze hoopt dat de minister gevolg geeft aan de vraag van de inspectie om duidelijkere criteria. Mevrouw Taelman tilt nog zwaarder aan de vaststelling dat de LDE-projecten niet worden gezien als doorstromingsinitiatieven, nochtans een belangrijke vereiste van het regeerakkoord. De inspectie noemt 2014 een overgangsjaar. Betekent dat minder inspecties in de lokale diensteneconomie?

De heer *Bart Van Malderen* vindt het bemoedigend dat de inspectie opmerkingen van het parlement ter harte neemt, onder andere wat betreft de preventieve acties in de zorgsector en de controle van de Nederlandse uitzendkantoren.

De heer Van Malderen informeert of het volledige personeelskader van 28 inspecteurs ingevuld en beschikbaar is. Hoe schatten de heer Willems en de minister de impact van de besparingen en de andere gewijzigde beleidsopties op de dienst in?

Bij de controles van de sociale economie, een relatief nieuw inspectiedomein, ligt de nadruk op initiatieven van lokale diensteneconomie. Maar dat is zowel in aantal tewerkgestelden als aantal projecten een klein onderdeel van de sociale economie. Er werken veel meer mensen in beschutte en sociale werkplaatsen. Het aantal tewerkgestelden in de lokale diensteneconomie is bovendien redelijk stabiel. Bij de invoegbedrijven is het verloop veel groter en is controle moeilijker. Waarom dan dat accent?

Voorts valt het de heer Van Malderen op dat er geen enkel pro justitia opgesteld is inzake evenredige deelname aan de arbeidsmarkt of antidiscriminatie. Dat stemt volgens het lid niet overeen met de realiteit en hij spoort de inspectie aan die kwaal terdege aan te pakken.

Daarnaast wordt er veel gecontroleerd in horeca en bouw, maar niet in transport, nochtans is de fraudegevoeligheid in die sector minstens even groot. Ook over de voedingsindustrie, meer bepaald de slachthuizen, wordt niet gerept, terwijl ook daar mistoestanden zijn.

Mevrouw *Yasmine Kherbache* verwijst naar bladzijde 10 van het verslag, met het algemeen overzicht van gerealiseerde controles. Het lid acht meetbare doelstellingen essentieel voor een efficiënte handhaving. Ze informeert waarom de doelstellingen voor antidiscriminatie en diversiteit niet gehaald worden. Voor deze materies werd respectievelijk 87 en 69 percent van de vooropgestelde controles gerealiseerd.

Uit het verslag blijkt dat er veel tijd en mensdagen besteed worden aan het controleren of activerings- en tewerkstellingsmaatregelen hun subsidievoorwaarden respecteren. Mevrouw Kherbache begrijpt dat dit moet gebeuren, maar ze vraagt zich af of de louter administratieve controles niet beter door andere diensten kunnen worden uitgevoerd. De inspectie zou op die manier meer tijd krijgen voor vaststellingen en acties waar ze als enige bevoegd voor is, en ook meer tijd voor diepgaander onderzoek, dat zeer waardevol kan zijn.

Antidiscriminatie is een bijzonder punt van het regeerakkoord. Zal de inspectie daar dan meer diepgaande onderzoeken aan wijden? Wanneer wordt bepaald welke onderwerpen aan een diepteonderzoek onderworpen worden?

De heer *Jan Hofkens* acht het succes van een controlesysteem, dat uiteindelijk vooral bedoeld is om ontradend te werken, afhankelijk van de pakkans. Een minderheid van de controles komt er na een klacht. Hoe selecteert de inspectie de te controleren projecten en uitzendkantoren en dergelijke? Worden daarbij bepaalde criteria gehanteerd?

Een belangrijk deel van de controles betreft de arbeidsmobiliteit en de buitenlandse werknemers, belangrijk om sociale dumping en oneerlijke concurrentie tegen te gaan, wat volgens de heer Hofkens een prioriteit is. Ook hij vraagt waarom de transportsector zo weinig gecontroleerd wordt. Voorts informeert hij wat de inspectie controleert bij buitenlandse werknemers die geen arbeidskaart nodig hebben, zoals Nederlanders, Polen en Portugezen.

Controles lijken het lid het meest zinvol als ze geïntegreerd zijn in de arrondissementale cellen waarin ook de federale inspectiediensten vertegenwoordigd zijn. Vaak gaan inbreuken tegen de Vlaamse wetgeving immers gepaard met inbreuken tegen federale regelingen zoals bijvoorbeeld de RSZ. Toch gebeurt slechts 21 percent van de acties in de arrondissementale cellen. Zal de inspectie dat aantal opdrijven?

De heer Hofkens vermoedt dat er niet alleen met private arbeidsbemiddelingsbureaus uit Nederland problemen rijzen. Werkt de inspectie op een gestructureerde manier samen met andere landen, zoals de nieuwe EU-landen? Wordt er informatie uitgewisseld? Stuurt de inspectie af en toe controleurs naar het buitenland? Het lid vraagt tot slot of het mogelijk is om de meetbare doelstellingen voor 2014 bij het verslag te voegen.

Mevrouw *Sabine Vermeulen* is bezorgd over de foutenmarge in de ESF-dossiers, vooral de foutenmarge in de rubriek deelnemerskosten gaat in stijgende lijn. Dit zou te wijten zijn aan de gebrekkige registratie van de deelnemersuren. Zal dat probleem verdwijnen als de promotoren beter begrijpen hoe het systeem werkt? Of is er bijkomende, preventieve actie nodig?

In 2012 bleek dat interimkantoren de Vlaamse ondersteuningspremie niet steeds doorstortten naar de begunstigden. Mevrouw Vermeulen informeert of de toen aangekondigde extra controles en preventieve acties plaatsgevonden hebben. Ze vindt daarover niets terug in het jaarrapport 2013. Betekent dit dat het probleem is opgelost?

Mevrouw *Lieve Maes* weet dat Vlaanderen sinds 1 juli 2014 bevoegd is voor de beroepskaart voor vreemdelingen, de programmawet tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap, de ambulante handel en kermisactiviteiten, de handelsvestigingen en de prijzenwetgeving. De overgangperiode loopt tot 1 januari 2015 maar is verlengbaar met een jaar. De Vlaamse afdeling zou geen extra inspecteurs voor controles ter plaatse krijgen, maar er komen wel vijftien personeelsleden (van de 27 in het totaal voor alle gewesten) over naar

Vlaanderen, voornamelijk uit de regelgevende diensten. Hoe zal hun inpassing verlopen? Ziet de heer Willems hier efficiëntiewinsten mogelijk? Anders vermoedt het lid dat de inspectie heel wat extra werk zal hebben.

Mevrouw *Emmily Talpe* wijst op de 30 percent inbreuken die vastgesteld werden bij de controles van het derde arbeidscircuit, hoewel meestal niet met frauduleuze bedoelingen, het zijn veeleer administratieve onzorgvuldigheden. Komt dat omdat de instructies niet altijd duidelijk zijn? En kan de inspectie de werkgevers proactief beter informeren?

De heer *Axel Ronse* benadrukt dat heel wat promotoren het moeilijk hebben met de strenge, bureaucratische voorwaarden van het ESF. Er worden grote bedragen teruggevorderd, in een steekproef ongeveer 8 percent van de netto subsidiabele kost. Vooral inzake de deelnemerskosten is de foutenmarge groot. Die terugvorderingen inzake personeelskosten veroorzaken drama's in de werking. Kan Vlaanderen op een of andere manier vragen dat de Europese fondsen zoals ESF, maar ook Interreg, zich wat promotorvriendelijker opstellen en meer het resultaat dan de werkwijze evalueren?

Mevrouw *Sabine Vermeulen* legt uit dat de standaardkosten eigenlijk al een administratieve vereenvoudiging zijn, maar dat die de zaak voor de promotoren er eigenlijk niet eenvoudiger op maken omdat de foutenmarge groter wordt.

2.2. Antwoorden

Voor de heer *Marc Willems* is de daling van de inbreuken tegen vergunningen in de private arbeidsbemiddeling deels het resultaat van de aanhoudende controles van de inspectie in die sector. De heer Willems prefereert controles door een onafhankelijk orgaan boven zelfcontrole. Zo staat het trouwens ook in internationale regels en principes over sociale inspectie, onder meer het verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie over inspectiediensten, door België al sinds de jaren vijftig geratificeerd. Organisaties die zichzelf controleren, hebben trouwens doorgaans eerst de inspectie over de vloer gehad, en dus een duwtje in de goede richting gekregen.

Het samenwerkingsakkoord met Nederland heeft vooralsnog niet de verwachte resultaten opgeleverd, mede omdat er in dat land een grote herstructurering van de controlediensten van sociale en arbeidsrechtelijke regels is gebeurd. De Vlaamse afdeling heeft samenwerking met andere diensten en landen altijd hoog in het vaandel gedragen en blijft erin investeren. Daarvoor is niet altijd een samenwerkingsakkoord of protocol nodig. In bepaalde regio's kennen de inspecteurs elkaar en wisselen ze informatie uit. In Benelux-verband wordt de samenwerking tussen de Belgische regio's, Nederland en Luxemburg nu herbekeken door de afdeling.

De inspectie is hoe dan ook voorstander van duidelijke regels en probeert zelf ook duidelijke informatie te geven. Maar wat niet correct is, moet zij formeel vaststellen, ook als de overtreding vaak voorkomt, zoals het ontbreken van een sui-generisafdeling voor de projecten van de lokale diensteneconomie. Een vaststelling wordt overgemaakt aan de bevoegde diensten. Als dezelfde overtredingen systematisch vastgesteld worden, is dat een signaal voor de regelgevende instantie die eventueel kan bijsturen of verduidelijken. Het is ook niet zo dat daar altijd zware sancties tegenover staan.

De inspectie neemt de lokale diensteneconomie niet speciaal in het vizier. Het aantal projecten is gestaag gestegen en daarom ook het aantal projecten in de steekproef. De heer Willems acht het beter de gegevens over de sociale economie te bespreken in aanwezigheid van minister Homans. De inspectie

probeert om alle initiatieven in de sociale economie op evenwaardige wijze te controleren. De dienst krijgt evenzeer de kritiek van de sector dat de beschutte werkplaatsen te vaak gecontroleerd worden. Maar het klopt dat de selectie dient te gebeuren op basis van objectieve criteria en daar werkt de inspectie voortdurend aan. Bij de sociale en beschutte werkplaatsen is er een rotatiesysteem waarbij niet elk initiatief ieder jaar gecontroleerd wordt, misschien moet dat ook ingevoerd worden voor de relatief nieuwe projecten in de sociale economie.

Het is niet aan de heer Willems om de politieke beslissing tot besparing te beoordelen. Hij kan wel bevestigen dat in het jaarrapport het effectief beschikbare personeelsaantal wordt vermeld, dus ongeveer 28 vte inspecteurs in 2013. De afdeling maakt elk trimester een overzicht van wie beschikbaar is, omdat ze daarop haar doelstellingen baseert.

Slechts als er genoeg bewijzen zijn, is een pro justitia mogelijk. Maar discriminatie is moeilijk hard te maken. De heer Willems is echter best bereid om bij de bespreking van de beleidscyclus dit probleem aan te kaarten. Hij noteert de suggestie van de commissie om daar diepteonderzoeken naar uit te voeren en zal ze, na overleg met de minister, eventueel opnemen in de doelstellingen voor 2015. De reden waarom de doelstelling inzake antidiscriminatie en diversiteit niet gehaald wordt, is ook hem niet duidelijk. Bij elke controle wordt de evenredige deelname aan de arbeidsmarkt gecontroleerd, zeker in daarvoor gevoelige sectoren. In elk verslag wordt er melding gemaakt van de bevindingen, maar als er onvoldoende bewijzen zijn, kan er niet worden bestraft. Over discriminatie is er in ieder geval geen afzonderlijk verslag. Daarenboven krijgt de inspectie slechts een gering aantal klachten over de evenredige deelname aan de arbeidsmarkt die binnen haar bevoegdheid vallen. Ze verwijst andere klachten door naar de bevoegde diensten en tracht sinds kort nadien te achterhalen wat er gebeurde met die klacht. Het is een gericht zoeken om zeventig zinvolle dossiers te vinden.

Het klopt dat het meest gecontroleerd wordt in de sectoren horeca en bouw maar hier en daar staat er allicht ook wel een transportbedrijf in de lijst. De meeste gecoördineerde acties van de arrondissementale cellen gebeuren trouwens in die topsectoren, die ook onder de federale regels vallen. De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst maakt jaarlijks de planning met de prioriteit te controleren sectoren. Twee jaar geleden heeft de afdeling de Gentse slachthuizen trouwens al eens grondig gecontroleerd, wat niet betekent dat het niet herhaald kan worden. De inspectie tracht zeker de sectoren te controleren waar er aberrante toestanden vermoed worden. Wat de commissieleden hierover gezegd hebben, zal hij ook in het hoofd houden bij het opstellen van de doelstellingen voor 2015.

De heer Willems legt uit dat na de recente reorganisatie van het departement zijn afdeling Toezicht en Handhaving bestaat uit twee cellen: een beleidscel en een operationele cel. Die laatste is onderverdeeld in een dienst voor operationele inspectie en een dienst voor verificatie en onderzoek. Het is net de bedoeling om de administratieve controles apart te houden en de taken te scheiden zodat het personeel zich kan specialiseren, maar dat is nog in evolutie. Hij zal desalniettemin nagaan of er niet nog meer rekening kan gehouden worden met de suggestie.

De heer Willems is het eens met de opmerking van de heer Hofkens over de pakkans, wat voor hem samenhangt met de risicoanalyse. De afdeling heeft de risicoanalyse de laatste tijd enigszins verwaarloosd, maar zal ze opnieuw ter harte nemen, ook in de beleidscyclus.

Wat de selectie van de controles en de doelstellingen betreft, zegt de spreker dat er heel wat opvolgingscontroles zijn om na te gaan of er verbetering opgetreden is. Daarnaast zijn heel wat inspecties het gevolg van suggesties van andere diensten. Het aantal dossiers en aanvragen heeft ook te maken met de dekkingsgraad en de middelen. Het klopt dat de criteria nog niet duidelijk afgebakend zijn, maar aan een wetenschappelijke risicoanalyse wordt volop gewerkt. De heer Willems wijst erop dat een en ander flexibel moet zijn, aanpasbaar aan gewijzigde situaties en beleidsbeslissingen, van lokaal tot Europees.

Uiteraard doet de afdeling wat zij kan om sociale dumping en oneerlijke concurrentie vast te stellen, vaak ook in de arrondissementele cellen. Het actieplan tegen sociale dumping zou in principe alleen gedirigeerd worden door de vier grote federale inspectiediensten, maar ook de Vlaamse inspectie werkt eraan mee.

Wat de EU-werknemers betreft, gaat het inderdaad niet om arbeidskaarten, maar kunnen er andere overtredingen zijn, bijvoorbeeld een loon dat niet correct uitbetaald is.

De verantwoordelijke ministers van de vorige regering maar ook de afdeling zelf zijn voorstander van meer samenwerking in de arrondissementele cellen, maar dat is arbeidsintensief en daarvoor zijn meer middelen en mensen nodig. De afdeling probeert de samenwerking dus maar op het huidige peil te houden. De inspectie is niet in staat om rogatoire commissies naar het buitenland te sturen. Daarvoor moet ze een beroep doen op andere inspecties in het buitenland. Op dat vlak moet er nog heel wat werk verzet worden. Het Europese Informatiesysteem voor de Interne Markt moet daarbij helpen, maar staat nog in de kinderschoenen. Ook dat zal een doelstelling voor 2015 zijn, te meer daar de Europese instanties daar op aandringen.

De inspectie kan niet anders dan de ESF-regels controleren, ook al zijn sommige normen streng. Een vijftal jaren geleden lag de inspectiewijze van de afdeling onder zware kritiek, waarop ze heel wat controles moest overdoen. Daarom houdt de afdeling Toezicht en Handhaving zich nu, in samenspraak met de Auditautoriteit, die de Europese instructies doorgeeft aan de afdeling, minutieus aan de regels. Een inspectie moet de regels controleren en overtredingen vaststellen, ze stelt zelf de regels niet op.

De Vlaamse Ondersteuningspremie staat inderdaad niet afzonderlijk in de tabellen in het jaarrapport, hij zal de redenen daarvan laten nagaan.

Slechts in een later stadium van de staatshervorming zal de nieuwe personeelsbezetting van de afdeling duidelijk worden. In de protocollen staat wel de garantie dat tijdens de overgangsperiode de federale inspectiediensten de controles op de overgehevelde bevoegdheden blijven uitoefenen, weliswaar onder verantwoordelijkheid van de bevoegde gewestminister. De Vlaamse inspectie krijgt daar afschrift van. Er wordt in vorming over toezicht en administratieve dossierbehandeling voorzien opdat de Vlaamse dienst op 1 januari 2015, of, zo de politiek dat wenst, op 1 januari 2016 alles kan overnemen. Als de regio's bevoegd worden, kunnen de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement de regelgeving ook aanpassen. Er wordt uiteraard gestreefd naar continuïteit, maar er is ook een ander beleid mogelijk.

Omdat de informatie aan DAC-promotoren inderdaad beter kon, heeft de afdeling zich tijdens haar inspecties mild opgesteld tegenover inbreuken.

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, beaamt dat het aantal personeelsleden van de inspectie, ondanks de algemene besparingen bij de Vlaamse overheid, de laatste jaren constant gebleven is. De inspectie levert goed werk en de minister heeft niet de indruk dat ze nu meer mensen nodig heeft, misschien wel na de afronding van de zesde staatshervorming. Het is nog even afwachten hoeveel personeelsleden er exact overkomen van het federale niveau en welk profiel ze hebben.

De minister benadrukt dat de afdeling Toezicht en Handhaving enkel de discriminatie bij interimarbeid nagaat, discriminatie van werknemers door werkgevers is een federale bevoegdheid. De controle gebeurt met de legale en proportionele middelen. Undercoveroperaties en praktijktesten zijn niet toegestaan tenzij bij zware misdrijven, en zelfs dan vormen de rechten van de verdediging een bekommernis. Dat de uitzendsector gecontroleerd wordt door de Vlaamse inspectie heeft zeker een ontradend effect, maar ook de uitzendsector zelf neemt initiatieven. De sector gaat daarin verder dan louter sensibilisering. Als op basis van tests zoals mystery calling malversaties vastgesteld worden, kan de sector zelfs bepaalde kantoren uitsluiten. De minister houdt contact met de sector om dergelijke maatregelen te stimuleren.

Minister *Muyters* vindt het niet nodig om de concrete doelstellingen van de inspectie te bepalen en op te leggen wanneer ze diepteonderzoeken en dergelijke moet uitvoeren, dat is aan de afdeling zelf. Het parlement en de minister kunnen wel suggesties doen, waarmee de afdeling zeker rekening houdt.

De minister weet niet of hij Europa ertoe kan bewegen de administratieve rompslomp te beperken wat de regels van het ESF en andere Europese initiatieven betreft. Vanuit zijn ervaring met het beleidsdomein Sport weet hij echter dat een minister die geregeld op Europese fora aanwezig is, toch enige invloed kan uitoefenen. Hij zal dan ook trachten te wegen op de aard van de programma's en de administratieve vereenvoudiging ervan.

Tot slot benadrukt de minister dat hij het aantal controles minder belangrijk vindt dan efficiëntie en effectiviteit en de paraatheid om samen te werken.

De inspectie brengt, op vraag van de minister, nu ook haar preventieve optreden in kaart. Het is belangrijk dat uit het jaarverslag blijkt dat de dienst ook inzake preventie actief is.

2.3. Replieken

Mevrouw *Yasmine Kherbache* beseft dat discriminatie moeilijk vast te stellen is. Hoewel het mistoestanden tussen werkgever en werknemer niet kan bestraffen, heeft Vlaanderen toch ook heel wat mogelijkheden. Het heeft heel wat bevoegdheden die dicht bij de mensen staan. Het lid vraagt dat de informatie tussen de verschillende diensten goed doorgegeven wordt zodat de reële situatie voldoende duidelijk naar boven gebracht wordt. De inspectie, de academische wereld, de private arbeidsbemiddelingsdiensten, maar ook de VDAB kunnen daar een belangrijke rol in spelen. Diepgaande onderzoeken in bepaalde sectoren hoeven daarom geen sancties tot gevolg te hebben, maar kunnen de discriminatiepraktijk objectiveren en in kaart brengen zodat daar conclusies uit kunnen worden getrokken. De pro justitia's zijn het sluitstuk maar zullen an sich het probleem niet uit de wereld helpen.

Minister *Philippe Muyters* is het daarmee eens, maar heel wat van die suggesties worden al in praktijk gebracht. Interimkantoren leiden hun consulenten op om op de juiste manier om te gaan met discriminerende vragen van bedrijven, opdat ook de werkgevers worden gesensibiliseerd. Bij vaststellingen gaat het vaak om

vragen van de werkgever en niet van het interimkantoor. Bepaalde doelgroepen zoals allochtonen, geraken trouwens via interimkantoren vlotter aan het werk dan via de klassieke bemiddeling. Een diepteonderzoek van de inspectie is in eerste instantie bedoeld om na overtredingen grondiger uit te zoeken wat er fout loopt en heeft dus niet de bedoeling om te sensibiliseren, zoals mevrouw Kherbache vraagt. De minister wil wel, samen met de inspectie, nagaan of een diepteonderzoek inzake discriminatie mogelijk en zinvol is.

Axel RONSE,
voorzitter

Jan HOFKENS
Yasmine KHERBACHE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

Benelux	België, Nederland, Luxemburg
DAC	derde arbeidscircuit
Dimona	Déclaration Immédiate/ Onmiddellijke aangifte
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
Interreg	communautair initiatief van de Europese Commissie
LDE	lokale diensteneconomie
pv	proces-verbaal
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent